

Skov- og Naturstyrelsen

Naturområdet
Jnr. SNS-227-00012
Den 4. oktober 2006
piv/sotni/kne

SAMLENOTAT

Meddelelse fra Kommissionens til Rådet og Europa-Parlamentet om Rapport om EU skovhandlingsplan¹

Forslag til rådskonklusioner om EU's skovhandlingsplan 2007-2011

KOM(2006) 302 endelig

Resumé

Meddelelsen er Kommissionens svar på Rådets anmodning om en EU skovhandlingsplan. Meddelelsen opstiller en fælles vision for skovbruget og skovenes rolle i EU "Skov i samfundets tjeneste: et langsigtet, flersidigt skovbrug, der opfylder nuværende og fremtidige samfundsbehov og støtter skovrelaterede eksistensmuligheder" og fastsætter fire hovedmål samt en række nøgletiltag. Tiltagene foreslås udført af Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne. Handlingsplanen foreslås at virke fra 2007 til 2011, med en midtvejsevaluering i 2009. Handlingsplanen medfører ikke bindende forpligtelser for medlemsstaterne.

I forslaget til rådskonklusioner udtrykkes støtte til Kommissionens forslag til en skovhandlingsplan og Kommissionen og medlemslandene sammen og hver for sig inviteres til at fremme implementeringen gennem en række tiltag.

1. Status

Kommissionen sendte den 15. juni 2006 ovennævnte meddelelse til Rådet (landbrug og fiskeri) og meddelelsen blev præsenteret på Rådsmødet 19. juni 2006.

Fødevarerministeren orienterede på miljøministerens vegne Folketingets Europaudvalg om meddelelsen d. 16. juni 2006 i forbindelse med forberedelsen af Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006, hvor Kommissionen præsenterede meddelelsen.

Der er oversendt et grundnotat om meddelelsen til FEU og FMPU den 14. juli 2006.

Sagen blev sendt i høring i EU Miljøspecialudvalget 28. juli 2006 med frist til 11. august 2006.

¹ Der er en række forskelle i den danske og den engelske version af meddelelsen, således at det i den engelske version hedder en EU **skovhandlingsplan** og ikke en **Handlingsplan for skovbruget**. Tilsvarende i nøgletiltag 3, 4, 5 og 18 står der, at medlemsstaterne **skal**, mens det i den engelske version står **will**, der skal oversættes til **vil**. Kommissionen har oplyst, at det er den engelske version, der er den korrekte.

Revideret grundnotat blev forelagt Folketingets Miljø og Planlægningsudvalg 4. september 2006.

Forslag til rådskonklusioner er sat på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24.-25. oktober 2006 til vedtagelse.

2. Formål og indhold

Meddelelsen

Meddelelsen er et svar på Rådets anmodning om, at Kommissionen udarbejder en EU skovhandlingsplan for at skabe en sammenhængende ramme for implementeringen af skovrelaterede tiltag på fællesskabs- og medlemsstatsniveau og skal virke som et instrument til koordination mellem forskellige fællesskabshandlinger og mellem fællesskabshandlinger og medlemsstaternes skovpolitik (EFT C 56 af 26.2.1999).

I anmodningen fra Rådet blev der lagt vægt på, at et forslag til en handlingsplan udarbejdes i tæt samarbejde med medlemsstaterne og i dialog med interessegrupper, og at resultatet præsenteres for Rådet midt 2006.

Det blev endvidere understreget, at handlingsplanen skal være afbalanceret og imødekomme både den økonomiske, biologiske og sociale dimension af bæredygtig skovdrift. Og det anbefales at handlingsplanen skal bidrage med sammenhængende handlinger i overensstemmelse med Lissabon og Gøteborg strategierne, baseret på klare mål, som skal bidrage til opfyldelse af andre fællesskabspolitikker samt opfyldelse af internationale skov-relaterede forpligtigelser.

Handlingsplanens overordnede formål er, at støtte og forbedre bæredygtig skovdrift og skovenes flersidige rolle og er baseret på følgende principper:

1. De nationale skovprogrammer er passende rammer for implementering af internationale forpligtigelser.
2. Den voksende vigtighed af globale og tværgående aspekter i skovpolitikken kræver øget samarbejde og koordination.
3. Nødvendigheden af at styrke EU's skovsektors konkurrenceevne og god forvaltning af EU's skove
4. Respekt for princippet om subsidiaritet.

Handlingsplanen foreslår en fælles vision for skovbruget: ”*Skov i samfundets tjeneste: et langsigtet, flersidigt skovbrug, der opfylder nuværende og fremtidige samfundsbehov og støtter skovrelaterede eksistensmuligheder.*”

På den baggrund opstilles der fire hovedmålsætninger, som hver indeholder et antal nøgletiltag, som Kommissionen vil udføre sammen med medlemsstaterne. Der foreslås også supplerede

foranstaltninger som medlemsstaterne kan udføre afhængig af deres særlige forhold og prioriteringer. Handlingsplanen foreslås gældende for perioden 2007-2011 med en midtvejsevaluering i 2009. De fire hovedmålsætninger og nøgletiltag er:

1. Forbedre konkurrenceevnen på længere sigt (fem nøgletiltag)

- Undersøge globaliseringens virkninger på skovbrugets økonomiske bæredygtighed og konkurrenceevne i EU
- Fremme forskning og teknologisk udvikling for at øge skovbrugets konkurrenceevne
- Udveksle og vurdere erfaringer i forbindelse med værdisætning og afsætning af andre skovprodukter og ydelser end træ
- Fremme udnyttelsen af skovbiomasse til energifremstilling
- Fremme samarbejdet mellem skovejere og forbedre skovbrugsuddannelserne

2. Forbedring og beskyttelse af miljøet (tre nøgletiltag)

- Fremme EU's opfyldelse af forpligtelser i UNFCCC og Kyoto protokollen til at modvirke klimaændringer og fremme tilpasning til klimaændringens virkninger
- Medvirke til at opfylde Fællesskabets ændrede målsætninger for biodiversitet inden 2010 og derefter
- Arbejde for indførelse af et europæisk skovovervågningssystem

3. Bidrage til livskvaliteten (fire nøgletiltag)

- Styrke beskyttelsen af skovene i EU
- Fremme miljøundervisning og miljøinformation
- Bevare og forøge skovenes beskyttelsesfunktioner
- Undersøge mulighederne for skov i byområder og bynære områder

4. Fremme samordning og kommunikation (seks nøgletiltag)

- Styrke den Stående Skovbrugskomités rolle
- Styrke samordningen mellem de forskellige politiske områder, der berører skovbruget
- Anvende den åbne koordinationsmetode (ÅKM) til de nationale skovprogrammer
- Styrke EU's profil i de internationale skovrelevante processer
- Fremme anvendelsen af træ og andre skovprodukter fra bæredygtigt drevne skove
- Forbedre kommunikationen og udvekslingen af oplysninger

På medlemsstatsniveau foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne:

- vil fremme undersøgelser og pilotprojekter i forbindelse med værdiansættelse og innovativ markedsføring af skovprodukter og tjenester
- vil bedømme det nationale potentiale for træ til energifremstilling.

- vil støtte uddannelse af skovejere og skovarbejdere samt udviklingen af konsulenttjenester for skovejere og deres sammenslutninger.
- vil sikre at skovbrugsoplysninger er tilgængelige på Internettet.

Desuden opfordres medlemsstaterne til:

- at vurdere effekten af klimaændringer
- regelmæssigt at arrangere møder mellem skovstyrelserne i EU
- at synliggøre skovbruget f.eks. gennem en skovdag

Endelig forslår Kommissionen, at de sammen med medlemsstaterne vil:

- fremme udviklingen af teknologiplatformen for skovbruget
- udveksle erfaringer og viden om hvordan markedsudbuddet af træ til industriformål kan øges
- samarbejde om at oprette et europæisk skovovervågningssystem

Hertil kommer en række selvstændige initiativer fra Kommissionen f.eks. undersøgelser, erfaringsudvekslinger, koordinering og samordning samt fortsættelse af en række eksisterende programmer som en del af de 18 nøgletiltag. Meddelelsen indeholder ikke forslag om nye finansieringsmekanismer.

Forslag til rådskonklusioner

Forslaget indeholder en længere præambel, hvor der udtrykkes støtte til handlingsplanen generelt og en række punkter specifikt. Dernæst inviteres Kommissionen og medlemslandene sammen og hver for sig til at fremme implementeringen gennem forskellige tiltag.

Kommissionen og medlemslandene inviteres til i fællesskab, at sikre en effektiv og afbalanceret implementering af nøgleaktiviteter i handlingsplanen ved bl.a. at udarbejde et arbejdsprogram som sætter tidsrammer og sikre sammenhæng med andre fællesskabs initiativer, herunder særligt Biomassehandlingsplanen, EU FLEGT handlingsplanen, Biodiversitetshandlingsplanen, fællesskabets strategiske vejledning for landdistriktsudvikling, det 7. Rammeprogram for Forskning og Kommissionen kommende kommunikation om de skovbaseredes industriers konkurrenceevne.

Kommissionen og medlemslandene inviteres desuden ved implementeringen af handlingsplanen til at have særlig opmærksomhed på at:

- styrke skovrelateret forskning og innovation under det 7. Rammeprogram for Forskning og støtte implementering af den skovbaserede sektor teknologi platform,
- eksaminere eksisterede aktiviteter med værdisætning og kompensation for de ikke-træbaserede skovprodukter, som ikke allerede er markedsførte og undersøge den

eksisterende information med henblik på at udvikle nye mekanismer for kompensation eller markedsføring af sådanne produkter og tjenesteydelser og identifikation af dets mulige begrænsninger,

- gøre den bedste brug af bidraget fra skove og skovprodukter til afbødning af klimaændringer og fremme tilpasningen af skovene til klimaændringer også i relation til EU's forpligtelser under Klimakonventionen og Kyoto protokollen,
- arbejde for opnåelse af EU's biodiversitetsmål,
- fremme træ som et vedvarende råmateriale f.eks. gennem information, evaluering af de vigtigste begrænsende faktorer samt kæde det sammen med relevante fællesskabs industri sektorpolitikker og tiltag til støtte af udbredelsen af en effektivt og omkostningseffektivt brug af træ og andre skovprodukter,
- udvikle og øge brugen af biomasse og restprodukter af træ til energiproduktion, baseret på principperne for bæredygtig skovdrift og med særlig fokus på udvikling af bæredygtige produktionsmønstre, informationsindsamling og brugen af data vedrørende tilgængelighed, tilpasset mobilisering af biomasse fra skov og råmaterialebehovet for skovbaserede industrier,
- gøre den bedste brug af skovens bidrag til bekæmpelse af ørkenudbredelse, beskyttelse af vandressourcer og jord med hensyn til EU Vandrammedirektiv og Ørkenspredningskonventionen,
- forbedre livskvaliteten i byområder,
- videreudvikle et europæisk skovovervågningssystem, herunder at gøre den bedste brug af indikatorerne for bæredygtig skovdrift, som blev vedtaget på den 4. ministerkonference for beskyttelsen af skove i Europa (MCPFE), under hensyntagen til eksisterende arbejde og strukturer,
- fortsætte, indenfor rammerne af FLEGT handlingsplanen og St. Petersborg deklARATIONEN (ENA-FLEG), indsatsen med bekæmpelsen af ulovligt fældet tømmer og de medfølgende problemer ved ulovlig tømmerhugst,
- udveksle ideer og erfaringer med nationale offentlige indkøbskriterier for lovligt og bæredygtigt tømmer, samt overveje muligheden for at opnå bedre sammenhæng mellem disse,
- styrke EU's profil i internationale skovrelaterede processer ved at intensivere koordination og samarbejde om aktiviteter og instrumenter, som har til formål at styrke bæredygtig skovdrift på globalt niveau samt bedre integration af skovpolitiske hensyn i EU's internationale udviklingspolitikker.

Desuden inviteres Kommissionen og medlemslandene til at implementere handlingsplan på en åben og gennemsækelig måde gennem samarbejde med interessenter, udveksling af ideer og information og en aktiv kommunikation med offentligheden.

Kommissionen inviteres til at:

- forbedre den interne koordination indenfor fællesskabspolitikker relevante for skove og fortsætte den tværgående tilgang, støttet af den forventede udpegning af koordinatore for skovrelaterede politikker i Kommissionens departementer,
- styrke rollen for den Stående Skovbrugskomité, ved at give den en koordinerede rolle ved implementeringen af handlingsplanen ved at forbedre dets arbejdsmetoder og øge dets rådgivende rolle i alle skovrelaterede emner på EU-niveau og ved at fortsætte det tætte samarbejde mellem den rådgivende gruppe for skovbrug og kork, den rådgivende gruppe for fællesskabspolitikker angående skovbrug og skovbaserede industrier samt andre relevante ekspertgrupper,
- tilvejebringe tilstrækkelige ressourcer til at støtte handlingsplanen indenfor eksisterende ressourcer og instrumenter og
- foretage en midtvejsevaluering af handlingsplanen i 2009 samt rapportere om dens implementering til Rådet i 2012.

Det bemærkes, at der i rådets arbejdsgruppe endnu ikke har kunnet opnås enighed om den stående Skovbrugskomité's rolle i forbindelse med overvågningen.

Endelig inviteres medlemslandene til at:

- gøre den bedste brug af de tilgængelige skovinstrumenter, der findes indenfor rammerne af fællesskabets landdistriktspolitik for perioden 2007-2013 inklusiv skovrejsning, skovgenopretning og skov-landbrug for at implementere nøgletiltag i handlingsplanen,
- gøre den bedste brug af det nye finansielle instrument, Life+ for at forbedre skovovervågningen, styrke beskyttelsen af skovene og understøtte dets beskyttende funktioner samt skovbiodiversiteten,
- gøre brug af de vide muligheder i fællesskabs instrumenter som det 7. Rammeprogram for Forskning, den Europæiske Regionale Udviklingsfond, det Europæiske Program for Intelligent Energi i Konkurrence og Innovations Rammeprogrammet og fællesskabets programmer indenfor uddannelse,
- indarbejde nøgletiltag fra handlingsplanen i nationale strategier, hvor det er hensigtsmæssigt, f.eks. nationale skovprogrammer, klimastrategier, energistrategier, biodiversitetsstrategier og strategier for bæredygtig udvikling,
- fremme samarbejde mellem skovejere og deres sammenslutninger og styrke uddannelse og træning i skovsektoren med henblik på at styrke effektiviteten og bæredygtig forvaltning af skovressourcerne og styrke konkurrencedygtigheden og den økonomisk levedygtighed af skovsektoren,
- fortsætte med at finde områder for samarbejde om implementering af tiltag under

handlingsplanen og fremme udvekslingen af ideer og erfaringer med det mål at øge dens positive effekt.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

4. Nærhedsprincippet

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke betydning i forhold til nærhedsprincippet, da der ikke er tale om forslag til en retsakt.

5. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen og rådskonklusioner har ikke i sig selv nye lovgivningsmæssige, administrative, miljømæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark, ligesom handlingsplanen ikke har indvirkning på beskyttelsesniveauet.

6. Høring

Meddelelsen er sendt i almindelig høring 21. juni 2006 med frist til 18. juli 2006 til medlemmerne af Skovrådet og medlemmerne af kontaktgruppen for international skovpolitik.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Skovforening, Skov & Landskab KVL, Dansk Træforening og Union of European Foresters. I forbindelse med høring i EU Miljøspecialudvalget er der desuden modtaget høringssvar fra Fagligt Fælles Forbund, Greenpeace og Dansk Industri.

Kommentarerne kan opdeles som følger:

Alle påskønner udarbejdelsen af en samlet EU-handlingsplan for skovbruget og støtter op om den, særligt vigtigheden af samarbejde og koordinering.

Dansk Træforening ser med stor interesse på de nøgleaktiviteter der kan styrke træforbruget og understøtteudviklingen af en 'grøn økonomi', navnlig nøgletiltag 4 og 6 der vedrører forholdene omkring træ som bæredygtig energikilde, som alternativ til fossile brændstoffer, samt træets positive rolle i kampen mod klimaændringer. Samtidig bakker de op om nøgletiltag 2 der taler for at fremme forskning og teknologisk udvikling. De ser ydermere med stor interesse på nøgletiltag 17, der taler om at 'fremme anvendelsen af træ og skovbrugsprodukter fra bæredygtigt forvaltede skove', selvom de savner konkrete initiativer. I den forbindelse påpeger Dansk Træforening at det er vigtigt at EU fortsat støtter udviklingen af bæredygtigt skovbrug og bæredygtigt producerende træprodukter fra lande uden for EU, ikke mindst gennem FLEGT handlingsplanen, herunder stræber mod at skabe mere ensartede krav til træprodukter når offentlige institutioner i de enkelte EU lande køber træ.

Dansk Skovforening finder særligt følgende 3 nøgletiltag vigtige: Udveksling og vurdering af erfaringer i forbindelse med værdisætning og afsætning af andre skovprodukter og ydelser end træ (nøgletiltag 3), Fremme af og udnyttelsen af skovbiomassen til energifremstilling (nøgletiltag 4) og Fremme af forskning og teknologisk udvikling for at øge skovbrugets konkurrenceevne (nøgletiltag 2). Derudover fremhæver de Fremme af miljøundervisning og miljøinformation (nøgletiltag 10) som et væsentligt punkt. Skovforeningen glæder sig ligeledes over nøgletiltag 16 om at styrke EU's profil i de internationale skovrelevante processer og fremhæver FLEGT handlingsplanen som et betydende værktøj i arbejdet for at fremme en bæredygtig forvaltning af skovressourcerne i stedet for en ensidig fokusering på nationale indkøbspolitikker. Også nøgleaktion 17 om Fremme af anvendelsen af træ og andre skovbrugsprodukter fra bæredygtigt drevne skove finder de hænger godt sammen med denne tanke. Dog savnes initiativ til direkte at fremme træforbruget. Til slut nævnes det, at der savnes en mere tydelig understregning for en samlet bæredygtig udvikling i handlingsplanen.

Skov & Landskab KVL anbefaler, at man fra Danmarks side støtter aktivt op omkring handlingsplanen, både i forhold til koordinering og i forhold til, at fremme finansiering af tiltag inden for de forskellige nøgletiltag. Specielt fremhæves tiltag der støtter forskning (nøgletiltag 2,4,6,9 og 12), undervisning (nøgletiltag 5,10 og 11), rådgivning (nøgletiltag 5) og overvågning (nøgletiltag 8). Mht. overvågning bemærkes det, at der er behov for en harmonisering af skovbrugsoplysninger for hele EU med grundlag i eksisterende skovdatabaser og overvågningssystemer for at kunne opfylde rapporteringsforpligtelser i forhold til internationale aftaler og som grundlag for gennemførelse af flere af EU's direktiver vedr. klimaændringer, skove og biodiversitet. Der udtrykkes bekymring for sikring af eksisterende data, anvendelsen af disse og fremtidig koordinering af indsamling med nedlæggelsen af Forest Focus. Endvidere udtrykkes bekymring i forhold til Life+ som hensigtsmæssigt finansieringsinstrument til langsigtede opgaver, som overvågning af natur er.

Union of European Foresters finder at handlingsplanen på mange måder lever op til deres forventninger og ønsker, men påpeger enkelte forhold. De udtrykker bekymring for at en styrkelse af den Stående Skovbrugskomité, som nævnt i nøgletiltag 13, vil ske på bekostning af de øvrige interessegrupper, og føre til en polarisering mellem statsskovbrugsinteresser og øvrige interesser. Desuden fremhæver Union of European Foresters nøgletiltag 5, der taler for at fremme samarbejdet mellem skovarbejdere og forbedre skovbrugsuddannelserne, som et væsentligt ønske, men tilføjer et ønske om at teksten, udover skovejere og skovbrugsarbejdere, også omtaler de øvrige medarbejdergrupper i erhvervet.

Fagligt Fælles Forbund finder, at handlingsplanen tydeligere skal understrege behovet for en bæredygtig udvikling og at en bedre uddannelse af de ansatte og inddragelse af medarbejderne

indenfor sektoren vil medvirke til at fremme denne udvikling.

Rammenotatet har den 2. oktober 2006 været udsendt i høring i EU- specialudvalget vedr. miljø.

Greenpeace har i forbindelse med denne høring meddelt, at foreningen gerne ser, at "accelereret" implementering af regionale FLEG aftaler samt revision af FLEG regimet passende kunne erstatte eller tilføjes til det sted i rådskonklusionerne, hvor FLEGT handlingsplanen omtales.

Dansk Træforening har meddelt, at foreningen desværre ikke er i stand til at fremsende yderligere bemærkninger.

Dansk Industri har ikke bemærkninger til forslaget.

7. Forhandlingssituationen

Rådet (landbrug og fiskeri) havde den 19. juni 2006 en indledende udveksling af synspunkter om Kommissionens meddelelse om en EU-handlingsplan for skovbrug. Rådet gav generel støtte til handlingsplanen.

Der ventes generelt at være opbakning til rådskonklusionerne. Det ventes endvidere, at der vil opnås enighed om, at den stående Skovbrugskomité skal indtage en koordinerende rolle i forbindelse med overvågningen.

8. Dansk holdning

Meddelelsen

Danmark hilser overordnet Kommissionens handlingsplan velkommen og er enig i behovet for en EU skovhandlingsplan, hvis formål er at støtte og fremme bæredygtigt skovbrug og skovenes flersidige funktioner.

Det er Danmarks holdning,

- at handlingsplanen i sine hovedmålsætninger og nøgletiltag bør støtte og fremme udviklingen af alle dimensioner af bæredygtigt skovbrug både indenfor EU og internationalt herunder anvendelsen af bæredygtigt producerede træprodukter og andre skovbrugsprodukter fra bæredygtigt drevne skove
- at Kommissionen i videst muligt omfang bør anvende allerede vedtagne politikker og redskaber og ikke lægger op til etablering af nye institutioner og parallelle procedurer

Danmark støtter, at Kommissionen i implementeringen af sin meddelelse styrker EU's eksterne politikker, især bistandspolitikken, herunder lægger større vægt på mainstreaming af skovpolitikken i udviklingsarbejdet. Ligeledes støttes, at bæredygtigt skovbrug integreres i EU's sektorpolitikker.

Danmark kan generelt støtte de fire hovedmålsætninger og de tilhørende nøgletiltag i handlingsplanen.

Forslag til rådskonklusioner

Danmark kan støtte det foreliggende udkast til rådskonklusioner, der i det væsentlige afspejler de danske synspunkter. Danmark kan støtte, at den Stående Skovbrugskomité skal indtage en koordinerende rolle i forbindelse med skovovervågning.